

Sygn. akt I A Ca 796/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Magdalena Pankowiec (spr.)
Sędziowie	:	SA Elżbieta Borowska SA Janusz Leszek Dubij
Protokolant	:	Iwona Aldona Zakrzewska

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. D. Ł. i S. Ł.**

przeciwko **R. P. i E. P. (1)**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

na skutek apelacji **powodów**

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 16 lipca 2013 r. sygn. akt I C 8/13

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanych solidarnie kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.**

UZASADNIENIE

Powodowie S. Ł. i M. Ł. wnieśli pozew przeciwko R. P. i E. P. (1) o pozbawienie wykonalności:

- w całości tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Olsztynie (mylnie w pozwie wskazano Sąd Rejonowy w Olsztynie) w sprawie o sygn. akt I Nc 379/03,

- w całości tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2012r. w sprawie I Co 1040/09 i domagali się obciążenia pozwanych kosztami procesu według norm przepisanych.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i na koszt powodów.

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 16.07.2013 r. oddalił powództwo i zasądził od powodów na rzecz pozwanych koszty procesu.

Sąd ustalił, że przedwstępną umową z 6.03.1999r., zawartą w formie aktu notarialnego, S. Ł. i M. Ł. zobowiązali się sprzedać małżonkom R. i E. P. (1) udział wynoszący 5/12 części w niezabudowanej nieruchomości położonej w O. – J. za cenę 100.000 złotych. Termin zawarcia umowy przyrzeczonej ustalono na 30.04.1999r. W § 3 umowy oświadczyły zaś, że sprzedający kwitują odbiór uiszczonej im przez kupujących zaliczki w kwocie 70.000 zł i zadatku w kwocie 25.000 zł. Pismem z 10.10.2003r., doręczonym 11.10.2003r., R. i E. P. wezwali S. i M. Ł. do zapłaty na ich rzecz 95.000 zł uiszczonych na podstawie przedwstępnej umowy sprzedaży - zaliczki i zadatku. 16.10.2003r. wystąpili przeciwko z nim z pozwem o zapłatę tej kwoty wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z 7.11.2003r. w sprawie I Nc 379/03 Sąd Okręgowy w Olsztynie uwzględnił powództwo, orzeczenie to uprawomocniło się w dniu 19.12.2003r. Wyrokiem z dnia 16.03.2005r. Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie I C 637/04 uznał za bezskuteczną względem R. i E. P. umowę darowizny prawa użytkowania wieczystego nieruchomości położonej przy ul. (...) w O. oraz prawa własności posadowionego na niej budynku mieszkalnego, zawartą 15 października 2002r. między M. Ł. i A. Ł., celem zaspokojenia wierzytelności wynikającej z w/w prawomocnego nakazu zapłaty. W 2006r. pozwani, dysponując tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty z dnia 7 listopada 2003r. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, złożyli wniosek o wszczęcie przeciwko M. i S. Ł. egzekucji; postępowanie to ostatecznie zakończyło się umorzeniem z mocy prawa.

W dniu 17.06.2008r. S. Ł. i R. P. zawarli ugode, w której powód oświadczył, że całą wierzytelność wynikającą z tytułu wykonawczego w sprawie I Nc 379/03 uznaje i nie będzie jej kwestionował. Strony uzgodniły, że w zamian za udzieloną przez wierzyciela zwłokę w egzekucji do czasu prawomocnego zakończenia sprawy I C 256/08 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Olsztynie, powód zobowiązuje się zapłacić pozwanemu 170.000 złotych w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się wydanego w niej wyroku wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki albo w tym terminie przekazać działkę lub udział w nieruchomości o podanej wartości przy ewentualnym wyrównaniu do ceny rynkowej z dnia transakcji gotówką. Zobowiązanie to zostało zawarte pod warunkiem, że sprawa I C 256/08 zakończy się prawomocnie uwzględnieniem roszczenia S. Ł. przynajmniej w stopniu zapewniającym wywiązanie się z tego zobowiązania po uiszczeniu kosztów sądowych i kosztów adwokackich związanych z prowadzeniem w/w sprawy. Na wypadek, gdyby zakończyła się oddaleniem powództwa, w miejsce kwoty 170.000 zł, powód zobowiązał się zapłacić pozwanemu 20.000 zł w terminie do 31.12.2009r. Pozwany zobowiązał się z kolei w dniu podpisania ugody złożyć komornikowi sądowemu wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego Km 854/06 i nie podejmować tego postępowania do dnia 31.12.2009r. Strony zgodnie oświadczyły, że na dzień podpisania ugody istnieją między nimi zobowiązania w tej ugodzie wymienione oraz zrzekają się względem siebie jakichkolwiek roszczeń związanych z wcześniejszymi rozliczeniami stron. Na wniosek pozwanego postępowanie egzekucyjne zostało zawieszona, a następnie podjęte.

W toku egzekucji Km 1320/09 pozwany R. P. wylicytował własność należącej do powodów nieruchomości położonej w O. przy ul. (...). Postanowieniem z dnia 26.10.2011r. w sprawie I Co 1040/09 Sąd Rejonowy w Olsztynie przysądził na rzecz R. P. własność tej nieruchomości i nakazał powodom wydać opisaną powyżej nieruchomość. Orzeczenie to uprawomocniło się, a w dniu 15.02.2012r. nadano mu klauzulę wykonalności w zakresie punktu drugiego. Roszczenie objęte nakazem zapłaty z dnia 7.11.2003r. zostało w całości wyegzekwowane, a w aktach komorniczych pozostawiono tytuł wykonawczy z adnotacją o całkowitym zaspokojeniu wierzycieli.

Pismem z dnia 27.12.2012r. powodowie S. i M. Ł. złożyli pozwanym oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem groźby, a zawartego w § 3 przedwstępnej umowy sprzedaży z dnia 6.05.1999r. Podnieśli, że pozwani nigdy nie wręczyli im zaliczki w kwocie 70.000 zł i zadatku w kwocie 25.000 zł, a pozwany R. P. nigdy nie miał zamiaru przystąpienia do podpisania umowy przyrzeczonej w terminie i nie dopłacił pozostałej ceny sprzedaży w wysokości 5.000 zł. Tego samego dnia wystosowali do pozwanych inne pismo, w którym domagali się jak najszybszego złożenia oświadczenia, kiedy i dokładnie w jakich terminach pozwani dokonali wpłaty w łącznej kwocie 95.000 zł tytułem zaliczki i zadatku oraz jakie są na to dowody. W trzecim piśmie z tego dnia powodowie oświadczyli,

że nigdy nie otrzymali zaliczki i zadatku, oświadczenie zawarte w § 3 przedwstępnej umowy sprzedaży zostało złożone pod wpływem groźby bezprawnej. Wyrokiem z dnia 7 stycznia 2013r. w sprawie I C 1006/12 Sąd Rejonowy w Olsztynie nakazał S. Ł. i M. Ł. opuścić, opróżnić i wydać R. P. budynek mieszkalny nr (...) położony w O. przy ul. (...), a wyrok ten uprawomocnił się.

Sąd Okręgowy zważył, że powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na niedopuszczalność badania na obecnym etapie podniesionych przez powodów zarzutów, odnoszących się do okoliczności sprzed wydania nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 7.11.2003r. w sprawie I Nc 379/03 oraz dodatkowo ze względu na wyegzekwowanie w całości należności objętej nakazem zapłaty.

Powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego prawomocne orzeczenie sądu może być oparte wyłącznie o przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., który pozwala na jego uwzględnienie tylko w sytuacji, gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane, a gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie. Dłużnik może więc powoływać się tylko na zdarzenia mające miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, a nie na zdarzenia poprzedzające jego wydanie. Powołując się na orzecznictwo wskazał, że nie mogą być podstawą powództwa opozycyjnego zarzuty skierowane przeciwko orzeczeniu, zmierzające do zmiany jego treści. Przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń. Sąd rozpoznający powództwo opozycyjne jest bezwzględnie związany wyrokiem wydanym w sprawie między wierzycielem a dłużnikiem co do ustalonego w sentencji obowiązku świadczenia. Z tego względu – przy orzekaniu na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu – uwzględnia wyłącznie zdarzenia, które nastąpiły po wydaniu tego wyroku.

Kwestia uiszczenia przez pozwanych kwoty 95.000 zł oraz obowiązku jej zwrotu była przedmiotem badania w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie w sprawie I Nc 379/03. W dniu 7.11.2003r. wydano przeciwko powodom opiewający na nią nakaz zapłaty. Sąd dokonał merytorycznej oceny zgłoszonego powództwa i uznał, że w świetle treści pozwu i załączników żądanie pozwu jest uzasadnione. Tylko w postępowaniu w tej sprawie powodowie mogli bronić się zarzutem, że wbrew zapisowi umowy z dnia 6.03.1999r. faktycznie nie otrzymali od pozwanych kwoty 95.000 zł, a oświadczenie w tym zakresie złożyli pod wpływem groźby bezprawnej, albo starać się wykazać przyczyny niezawarcia umowy przyrzeczonej. Nakaz zapłaty uprawomocnił się i tym samym doszło do sprekludowania materiału faktycznego sprawy, w której został wydany.

W dalszym ciągu odniósł się do kwestii dowodowych (art. 244 i 252 k.p.c.) związanych z zawarciem umowy sprzedaży w formie aktu notarialnego i wskazał, że argumentacja pozwu zmierza w istocie do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy I Nc 379/03 i podważenia zasadności stwierdzonego nakazem zapłaty obowiązku zwrotu kwoty 95.000 zł, a to w kontekście powagi rzeczy osądzonej jest niedopuszczalne. W toku niniejszego postępowania powodowie mogliby co najwyżej wykazywać, że już po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty objęte tym orzeczeniem zobowiązanie wygasło, ale takiego zarzutu w niniejszym postępowaniu nie podnosili. Nie powołali się również na to, że zarzut spełnienia świadczenia został zgłoszony w postępowaniu I Nc 379/03 i nie został przez sąd rozpoznany. Nie powoływali się też na inne zdarzenia, które miały miejsce po wydaniu tytułu egzekucyjnego, w wyniku których zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd oddalił wnioski o przesłuchanie w charakterze świadka A. D. (radcy prawnego, który wystosował do powodów wezwanie o zapłaty i sporządził pozew w sprawie I Nc 379/03) i A. U. (notariusz, który sporządził przedwstępną umowę sprzedaży), którzy mieli być słuchani na okoliczność tego, czy przed podpisaniem aktu notarialnego pozwani wręczyli powodom kwotę 95.000 zł i czy dysponują dowodem potwierdzającym tę okoliczność. Dowód ten nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia z uwagi na zakres kognicji sądu w sprawie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego prawomocne orzeczenie sądu.

Podobnie jako nieistotny został oceniony dowód z akt sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w Olsztynie o sygn. I C 99/13 o ustalenie nieważności przedwstępnej umowy sprzedaży. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę związany jest prawomocnym nakazem zapłaty z dnia 7.11.2003r. i nie może czynić innych ustaleń niż to wynika z tego orzeczenia. Na tym etapie nie było też dopuszczalne badanie, czy powodowie skutecznie uchylili się od oświadczenia zawartego w przedwstępnej umowie sprzedaży, będącego podstawą wydania nakazu zapłaty.

Dodatkowo wskazał, że żądanie pozbawienia wykonalności nakazu zapłaty z dnia 7 listopada 2003r. nie mogło być uwzględnione, ponieważ wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego jest dopuszczalne jedynie do czasu, gdy istnieje możliwość prowadzenia egzekucji. Nie jest możliwe skorzystanie z tej drogi obrony przez dłużnika, gdy tytuł wykonawczy został w pełni zrealizowany w drodze egzekucji. Istota powództwa przeciwegzekucyjnego sprowadza się do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w całości lub w części albo jego ograniczenie, a powództwo to może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje możliwość jego spełnienia. W razie zaspokojenia roszczenia w drodze egzekucji odpada możliwość wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego, gdyż wygasa wykonalność tego tytułu. W aktach komornika pozostawiono oryginał tytułu wykonawczego z adnotacją o całkowitym zaspokojeniu roszczenia.

Z tych względów oddalił żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego - prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Olsztynie z 7 listopada 2003r. w sprawie I Nc 379/03.

Odnosząc się do żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego postanowienie Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2012r. w sprawie I Co 1040/09 o nadaniu klauzuli wykonalności wskazał, że powodowie nie kwestionowali postanowienia o przysądzeniu własności nieruchomości i wydaniu jej pozwanym, lecz postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności w zakresie obowiązku wydania nieruchomości. Art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., który przewiduje możliwość wytoczenia powództwa o pozbawienie wykonalności, jeśli dłużnik przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, dotyczy tytułów egzekucyjnych niebędących orzeczeniami sądu. Wskazał, że pozwani uczestniczyli w licytacji komorniczej, uzyskali przybicie i przysądzenie własności, którego konsekwencją jest wydanie nieruchomości. Stosownie do art. 999 § 1 zd. 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 3 maja 2012r., w dacie wydawania rozstrzygnięć w sprawie I Co 1040/09, prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności było tytułem egzekucyjnym do wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości. Na gruncie ówczesnego stanu prawnego prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności było jedynie tytułem egzekucyjnym, a nie tytułem wykonawczym. Dlatego wykonanie wynikającego z takiego postanowienia obowiązku wydania nieruchomości nabywcy następowało po nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2006r., sygn. akt III CZP 127/05, OSNC 2007/1/2). W oparciu o prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności zaopatrzone w klauzulę wykonalności, pozwany R. P. wystąpił o wydanie nieruchomości, a wyrokiem z dnia 7.01.2013r. Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie I C 1006/12 uwzględnił żądanie pozwu.

Podobnie jak w przypadku nakazu zapłaty powodowie nie wskazali żadnych zdarzeń, które wystąpiły po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Nie mogą zaś w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego kwestionować pod względem merytorycznym zasadności obowiązku stwierdzonego tym tytułem, o czym była mowa już powyżej.

W tych okolicznościach Sąd uznał, że także żądanie pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego - postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15.02.2012r. w sprawie I Co 1040/09 również nie zasługuje na uwzględnienie, co wobec braku przesłanek z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. skutkowało oddaleniem powództwa. O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości i zarzucając:

- naruszenie art. 6 k.c.,

- naruszenie art. 3 k.p.c., art. 6 k.p.c., art. 252 k.p.c., art. 232 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. – Sąd pierwszej instancji nie przedstawił w uzasadnieniu wyroku właściwej oceny stanu faktycznego, a szczególnie okoliczności, jakie nastąpiły po sporządzeniu aktu notarialnego z dnia 6.03.1999 r. oraz wydaniu nakazu zapłaty I C 379/03. Uzasadnienie jest sporządzone z naruszeniem reguł z art. 328 § 2 k.p.c.

Wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i obciążenie pozwanych kosztami procesu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie była uzasadniona. Sąd Apelacyjny w pełni podzielił dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne i jego ocenę prawną, uznając je za własne i przyjmując tym samym, że nie miały miejsca zarzucane w apelacji naruszenia prawa materialnego, ani przybierające postać uchybień proceduralnych.

Apelacja powodów poprzez zarzuty naruszenia przepisów materialnych i procesowych dotyczących zasady prawdy materialnej (art. 3 k.p.c.), ciężaru dowodu (art. 6 k.c. i 232 k.p.c.), zasady sprawności i szybkości postępowania (art. 6 k.p.c.), czy kwestii podważania wiarygodności dokumentu urzędowego (art. 252 k.p.c.) zmierzała do wykazania, że w myśl art. 840 § 2 k.p.c., po wydaniu tytułu wykonawczego zaistniało zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Sąd Okręgowy w wyniku tych uchybień, nie zbadał go, a polegać miało na złożeniu przez powodów względem pozwanych oświadczenia z dnia 27.12.2012 r. o uchyleniu się przez nich od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem groźby i zawartego w § 3 przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości z dnia 6.05.1999 r.

Przedstawiona przez Sąd Okręgowy ocena prawna w sposób klarowny i nie budzący żadnych wątpliwości, wskazuje, że fakt złożenia przez powodów w grudniu 2012 r. oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych w/w oświadczenia woli nie może być zdarzeniem prawnym w rozumieniu art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c. Podzielić trzeba jego ocenę, że badanie w niniejszym postępowaniu ważności czynności prawnej, z której wynikło roszczenie uwzględnione w prawomocnym orzeczeniu stanowiącym zwalczany tytuł wykonawczy, prowadzi do zakwestionowania jednej z fundamentalnych zasad procesu cywilnego, jaką jest powaga rzeczy osądzonej (art. 365 § 1 k.p.c.). Kwestę tę Sąd pierwszej instancji także omówił w sposób wyczerpujący, stąd nie wymaga ona, w ocenie Sądu Apelacyjnego, ponownej analizy. Sąd Apelacyjny w pełni podziela stanowisko Sądu Okręgowego w tym zakresie i uznaje je za własne. Stanowisko to, co również wykazano w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie budzi żadnych wątpliwości ani na tle orzecznictwa sądowego, ani w nauce prawa. Dość powołać w tym zakresie np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12.12.1972 r., II PR 372/72, OSP 1973, z. 11, poz. 222, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.01.2008 r., V CSK 368/07, LEX nr 515713, uchwał Sądu Najwyższego z dnia 21.07.2010 r., III CZP 47/10, LEX nr 585109 oraz komentarze: O. M., Komentarz do art. 840 k.p.c., LEX, D. Z., Komentarz do art. 840 k.p.c., LEX, T. Ż., Komentarz do art. 840 k.p.c., LEX. Fakt ważności czynności prawnej w kontekście zarzutu złożenia przez jedną ze stron oświadczenia woli pod wpływem groźby strony przeciwnej, winien być badany w postępowaniu I Nc 379/03 Sądu Okręgowego w Olsztynie, jako immanentnie związany z dochodzonym w nim przez pozwanych roszczeniem. Nie naruszało zatem zarówno z art. 6 k.c., jak i art. 3, 6, 232 i 252 k.p.c. działanie Sądu Okręgowego, który odstąpił od przeprowadzenia wnioskowanych przez powodów dowodów w postaci zeznań świadków i przesłuchania stron, czy nie uwzględnił wniosku o zobowiązanie pozwanych do wykazywania faktu uiszczenia przez nich na rzecz powodów kwoty 95.000 zł. Miało to na celu wykazanie skuteczności uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli bądź nieistnienia zobowiązania, na które opiewa tytuł wykonawczy, to jest okoliczności, które nie mogły podlegać ponownemu ustalaniu w niniejszej sprawie.

Inną, niezależną od powyższej i trafnie wskazaną przez Sąd Okręgowy podstawą oddalenia powództwa był fakt prawny zrealizowania w całości stwierdzonego tytułem wykonawczym zobowiązania, który w świetle art. 840 k.p.c. także czynił je niedopuszczalnym. Zasadnie przywołał niekwestionowany pogląd doktryny i orzecznictwa, że powództwo może być wytoczone niezależnie od tego, czy przeciwko dłużnikowi została już wszczęta egzekucja, byleby istniało jeszcze zobowiązanie objęte tytułem wykonawczym. Dłużnik może żądać pozbawienia (ograniczenia) wykonalności tytułu wykonawczego tak długo, jak długo zachodzi możliwość jego wykonania. Zatem tylko istnienie możliwości wykonania tytułu wykonawczego, czyli zdolność do egzekucji, pozwala na wystąpienie z powództwem zmierzającym

do uniemożliwienia prowadzenia egzekucji z tego tytułu wykonawczego. Wytoczenie powództwa opozycyjnego jest niedopuszczalne w sytuacji, gdy wygasła wykonalność tytułu wykonawczego na skutek wyegzekwowania całego świadczenia. Jeżeli zobowiązanie na skutek zapłaty lub innego zdarzenia przestało istnieć, tytuł nie jest już zdolny do bycia egzekwowanym (por. T. Żyźnowski, komentarz do art. 840 k.p.c., LEX, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10.04.2013 r., I ACa 715/12, LEX nr 1307402, wyroki Sądu Najwyższego: z 17.11.1988 r., I CR 255/88, nie publ.; z dnia 20.01.1978 r. III CKN 310/77, nie publ.; z dnia 24.06.1997 r., III CKN 41/97, nie publ.; z 4.04.2002 r. I PKN 197/01, Wokanda 2002/12/27, z 14.05.2010 r., II CSK 592/09, LEX nr 677750).

Powyższa aprobująca ocena dotyczy także drugiego ze zwalczanych tytułów wykonawczych - postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 15 lutego 2012r. w sprawie I Co 1040/09 o nadaniu klauzuli wykonalności w zakresie punktu drugiego postanowienia Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 26.10.2011 r. o przysądzeniu własności nieruchomości i wydaniu jej pozwanym. Weryfikacja postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności niewątpliwie zmierza do zakwestionowania tej klauzuli, jednak może nastąpić tylko poprzez wniesienie zażalenia i z powołaniem się na uchybienia proceduralne w toku postępowania klauzulowego. Tymczasem powództwo z art. 840 k.p.c., jako środek merytorycznej obrony dłużnika, pozwala na zakwestionowanie wykonalności tytułu wykonawczego w drodze badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tym tytułem i w konsekwencji musi być oparte na przyczynach materialnoprawnych - podstawach wymienionych w pkt 1-3 omawianego przepisu (por. T. Żyźnowski, op.cit.; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.04.1985 r., III CZP 14/85, OSNC 1985, nr 12, poz. 192; wyrok Sądu najwyższego z 21.07.1972 r., II CR 193/72, OSNC 1973, nr 4, poz. 68). W niniejszej sprawie, jak wynika z prawidłowych ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego, powodowie nie zaskarżyli postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu w postaci postanowienia o przysądzeniu własności. Nie wykazali też, zgodnie z art. 6 k.c., by po powstaniu tego tytułu nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane - art. 840 § 2 k.p.c., o czym była mowa już powyżej.

Ostatecznie, odnosząc się do ostatniego z postawionych w apelacji zarzutów, naruszenia art. 328 k.p.c. przez nieprawidłowe sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku, konsekwentnie należy wskazać, że był on nieuzasadniony. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może być usprawiedliwiony tylko w tych wyjątkowych okolicznościach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia lub w przypadku zastosowania prawa materialnego do niedostatecznie jasno ustalonego stanu faktycznego (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16.10.2009 r., I UK 129/09, LEX nr 558286). W niniejszej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca. Sąd Apelacyjny już na wstępie swoich rozważań, wyraził stanowisko, że Sąd Okręgowy prawidłowo i wyczerpująco ustalił istotne w kontekście treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. fakty, tak i trafnie dokonał ich subsumcji pod wyrażoną w tym przepisie normę prawną, a ocenę tę stosownie umotywował.

Reasumując, Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako nieuzasadnioną na mocy art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, przy uwzględnieniu § 6 pkt 6 i § 12 ust.1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002 Nr 163, poz. 1349).